

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

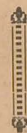


GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu



COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

SUMAR:

Avem sau nu în dreptul actual rente perpetue? de D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Ecaterina preotul G. V. Niculescu cu soțul său. — *Observație de S. R.*

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: C. Hamangiu cu O. A. Teodoreanu.

Curtea de apel din București, secțiunea III: K. I. Teodoropolu cu Elena Balaș.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.

Avem sau nu, în dreptul actual, rente perpetue?

Contractul de rentă a fost închipuit în Franța spre a ocoli oprirea împrumutului cu dobândă¹⁾,

1) Iată cum se procedă în această privință. Împrumutătorul transmitea împrumutatului proprietatea unui capital, interzicându-și dreptul de a mai cere restituirea lui; în schimb, împrumutatul se obligă a plăti împrumutătorului o rentă perpetuă; și se zicea că această operație nu constituie un împrumut, ci o vânzare. Lucrul vândut eră, în specie, renta sau venitul, iar capitalul dat de creditor eră prețul vânzării. Astfel, capitalul nu putea fi *închiriat* (căci împrumutul cu dobândă nu este în realitate decât o închiriere), ci numai *înstrăinat*. Cpr. Pothier, *Contrat de constitution de rente*, III, 5; P. Viollet, *Hist. du droit civil français*, p. 730 urm. (ed. 3-a); Baudry et Wahl, *Prêt*, 947; Arntz, IV, 1376; Thiry, IV, 170; Planiol, II, 2091, text și nota 2; Mourlon, III, 993, etc.

Un alt contract, care iarăș servea a ascunde împrumutul cu dobândă, eră contractul numit *Mohatra* (dela cuvântul arăbesc *Mokhâtra*, care însemnează risc sau șansă). Iată cum se procedă în această privință. Voind să te împrumut cu 500 lei, lucru ce direct nu puteam face, vindeam lui X, pe credit, o marfă oarecare, pentru 600 lei plățibili în șase luni, iar X îți revindea imediat d-tale sau unei persoane interpusă, cu bani peșin, aceeaș marfă, cu preț de 500 lei. În realitate, această operație nu eră o vânzare, ci un împrumut deghizat de 500 lei, iar 100 lei diferența între 500 și 600 lei, eră o dobândă mai mare decât cea permisă de lege. Cpr. Trop-Long, *Prêt*, 364, pg. 310; Chardon, *Du dol et de la fraude*, 506, p. 422 (ed. belg. din 1835); Ferrière, *Dictionn. de droit et de pratique*, v^o *Mohatra*. Vezi și tom. VIII al Coment. noastre, p. 310.

El consistă în înstrăinarea definitivă a unui capital, și uneori chiar a unui imobil, spre a încasa venituri periodice. Dacă aceste venituri urmează a fi plătite în tot timpul vieții unei persoane, renta se zice *viageră* și constituie un contract aleator (art. 1639 urm.). Dacă veniturile pot, din contra, fi cerute în perpetuu sau numai pentru un timp determinat, renta este perpetuă sau vremelnică.

Renta este deci o prestație periodică consistând în bani sau în alte lucruri fungibile.

Obligația de a servi o atare prestație poate fi constituită cu titlu *gratuit* sau cu titlu *oneros* (art. 1639 urm.).

Despre rentele *viagere* se ocupă art. 1639 urm. din codul civil.

Cât pentru rentele *perpetue*, codul francez are mai multe dispoziții, cari fac parte din titlul împrumutului cu dobândă (art. 1909 urm.) și cari au fost eliminate de legiuitorul nostru; așa că se poate foarte bine pune chestiunea dacă avem sau nu, în dreptul nostru, rente perpetue.

S'ar putea zice, și am zis chiar noi înșine altădată²⁾, că deși legea noastră nu reglementează această materie, totuș nimic nu s'ar opune la înființarea unei rente perpetue, chiar între particulari, după cum aceasta pare să rezulte din termenii expresi ai art. 474 § ultim. S'ar putea crede, în adevăr, că la această soluție ne-ar putea conduce atât

2) Vezi tom. III, partea I, al Coment. noastre, p. 195, nota 2, (ed. 2-a).

principiul libertății convențiilor, înscris în art. 969 C. civil, cât și mai cu seamă art. 474, 550, 1892, 1893 și 1907 din acelaș cod, cari vorbesc de *rente perpetue*³⁾.

Să ne fie permis, cu toate acestea, a reveni astăzi, după matură reflexie, asupra primei noastre păreri și a susține, de astădată, că, în dreptul nostru, rentele perpetue nu pot fi înființate, între particulari bine înțeles, căci necontestat este că ele pot să aibă loc, în baza unei legi, în privința împrumuturilor contractate de Stat⁴⁾.

În adevăr, dacă admitem existența rentelor perpetue, prima dificultate de care ne izbim este aceea de a se ști dacă capitalul rentei este, sau nu, supus restituirei din partea debitorului. Art. 1911 din codul francez, eliminat de legiuitorul nostru, admite principiul restituirei⁵⁾, permițând însă părților de

3) Iată ce dispun, în adevăr, aceste texte, cu privire la *rentele perpetue*. Art. 474 § ultim, dispune că sunt mobile prin determinația legii veniturile *perpetue* sau pe viață asupra Statului, sau asupra particularilor; art. 550 dispune că acel ce câștigă cu titlu gratuit un uzufruct universal sau cu titlu universal, este dator a plăti, în proporție cu folosința sa, și fără drept de repetiție, veniturile *rentelor perpetue* sau pe viață, cari privesc asupra patrimoniului; art. 1892, inexistent în codul francez și adaos de legiuitorul nostru, după Marcadé (*Prescription*, p. 185 urm.), dispune că rentele sau creanțele *ale căror capete nu sunt niciodată exigibile* și cari produc, în folosul creditorului, interese periodice, sau în perpetuu, sau pe viață, se prescriu prin 30 de ani, începând *dela data titlului lor constitutiv*, așa precum susține Marcadé (*op. cit.*, p. 186, No. II) și susțin și alți autori (cpr. Baudry et Tissier. (*Prescription*, 621), iar nu dela scadența primei prestații a venitului rentei, după cum susțin alți autori. (Cpr. Vazeille, *Prescription*, I, 358, p. 433 urm., ed. din 1832). Această chestiune fiind controversată în Franța, legiuitorul nostru a curmat-o, conform părerii lui Marcadé. Art. 1893 dispune că după 28 ani dela data titlului constitutiv al rentei, sau a celui de pe urmă titlu, debitorul rentei poate fi constrâns să procure un nou titlu de rentă creditorului, sau reprezentanților săi; și aceasta pentru ca un debitor de rea credință, care ar deține chitanțele de prestațiunea rentei, să nu poată susține că nu i s'a cerut niciodată nimic și că, prin urmare, renta este prescrisă. În fine, art. 1907 dispune că veniturile *rentelor perpetue* sau pe viață se prescriu prin *cinci* ani. Acestea sunt textele cari, în legea noastră, vorbesc de *rente perpetue*.

4) Vezi asupra împrumuturilor de Stat și asupra dreptului Statului de a amortiza rentele perpetue constituite de dânsul, Troplong, *Prêt*, 442, p. 382 urm.

5) La Romani, renta chiar perpetuă nu eră supusă restituirei, afară de cazul unei convenții contrare. Vezi Pacifici-Mazzoni, *Istituzioni di diritto civile italiano*, V, p. 393 (ed. 3-a, 1887). Cpr. L. 34, § 4, Cod, *De donationibus*, 8, 54; L. 1, Cod, *De donationibus quæ sub modo, vel certo tempore conficiuntur*, 8, 55. Vezi asupra rentelor perpetue, Nov. 160, *Exemplum sacræ pragmatice formæ de usuris*. — În dreptul vechiu francez, cutumele admiseseră de mult principiul contrar al restituirei capitalului. «*Rentes constituées à deniers, zicea Loysel, sont rachetables à toujours*».

a suspenda această restituire timp de 10 ani. Ce se va decide în legea noastră, unde nici un text nu reglementează materia? A admite principiul nerestituirei capitalului, este a consacra o robire pe vecie, ceea ce este contrar spiritului legiuirilor moderne. A admite principiul restituirei, este a distruge în esența sa însăș renta, căci dacă părțile n'au stipulat nici un termen în care restituirea să nu poată avea loc, debitorul ar putea, chiar a doua zi după constituirea rentei, să restituiască capitalul, și să desființeze contractul, acest drept fiind imprescriptibil, căci este vorba în specie de o pură facultate (art. 1853 § ultim.).

După art. 1912 din codul francez, iarăș eliminat de legiuitorul nostru, debitorul poate fi constrâns la restituirea capitalului, dacă nu plătește venitul rentei la două termene consecutive, presupunând că renta este anuală. Când va putea, la noi, debitorul să fie constrâns la restituirea capitalului? Nici un termen nefiind fixat în această privință, creditorul va putea cere capitalul său la prima neplată a venitului rentei, pentru că debitorul nu-și îndeplinește obligația sa (art. 1020, 1021). Dacă debitorul plătește regulat, creditorul nu va putea nici odată cere capitalul său.

Cine nu vede, apoi, dificultățile practice și încurcăturile la cari pot să dea loc rentele perpetue? Presupunând, în adevăr, că mi-am constituit o rentă prin abandonarea pe vecie a unui capital, sau a unui imobil (rentă fonciară), această rentă fiind perpetuă, mi se va servi nu numai mie, dar și generațiilor viitoare, adică tuturor moștenitorilor mei, cari pot să ajungă a fi foarte numeroși; și această rentă se va servi de către moștenitorii debitorului, cari și ei, la rândul lor, pot ajunge la numărul de 100 sau chiar mai mult.

Toate aceste dificultăți ne fac a crede că legiuitorul nostru, ștergând textele privitoare la rentele perpetue, pe cari le-a găsit în codul francez, a înțeles să sacrifice aceste rente cari, dealtmintrelea, nici nu se justifică, precum se justifică în Franța, prin tradiția țării noastre⁶⁾.

6) De aceeaș părere este și d-l Nacu (III, No. 28, pag. 480). Acest autor nu vorbește însă de textele din codul civil, cari presupun existența rentelor perpetue.

Cum rămâne dar cu textele din codul civil, pe cari le-am înșirat în nota 3, și cari toate vorbesc de rente *perpetue*, presupunând existența lor? Aceste texte, ca multe altele, sunt o inadvertență a legiuitorului.

Inadvertența este ușor de explicat în privința art. 474 și 550. În adevăr, deși aceste texte vorbesc de rente *perpetue*, legiuitorul nu știă încă, la redactarea lor, ce are să hotărască mai târziu în privința acestor rente. Cât pentru art. 1892, 1893 și 1907, ele pot fi explicate prin împrejurarea că legiuitorul a uitat cece a dispus la titlul împrumutului, în privința rentelor *perpetue*. Asemenea distrației legislative nu sunt de mirat într'o legislație pripită, cum este a noastră, în care lipsește și spiritul de unitate, fiindcă nu este numai opera unuia, ci a mai multora.

În orice caz, este mai ușor de a vedea o inadvertență în traducerea unor texte, cari rămân fără aplicație, decât în eliminarea altora, atunci mai ales când textele eliminate nu sunt, ca în specie, reproducerea principiilor generale.

Cu toate acestea, mărturisim că chestiunea este gravă, și că existența rentelor *perpetue* este, în dreptul nostru, îndoelnică.

Am dori ca sistemul ce-l propunem astăzi, după ce mai întâiu susținusem părerea contrară, să provoace o discuție din partea acelor competenți, spre a vedea dacă nu cumva ne-am înșelat în expunerea făcută. Lumea juridică este însă grăbită, și nu are timpul să se ocupe cu asemenea chestii.

Ne vom simți deci preă fericit, dacă se vor găsi măcar câțiva cetitori cari să-și bată capul spre a cugeta câteva momente asupra chestiunii ce am discutat.

D. ALEXANDRESCO

A apărut tomul IX (partea I-a) din **Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român,**

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Comentariul art. 1410—1490, 1902 din codul civil

Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei.

Prețul 10 lei.

Partea a doua din acest volum, care va apare cât de curând, va cuprinde: **Societatea, Mandatul, Comodatul și Împrumutul**, precum și tablele întregului volum.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 12 Noembrie 1909

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ecaterina preotul G. V. Niculescu cu soțul său

DIVORȚ.— APEL.— RENUNȚARE.— VALIDITATE.— ART. 224, 245 ȘI 247 CODUL CIVIL.— ART. 317 PROC. CIVILĂ.

În materie de despărțenie, părțile pot renunța în mod valabil la dreptul de apel.

No. 9. — Respins, ca neîntemeiat, recursul făcut de Ecaterina preotul G. V. Niculescu contra deciziunii Curții de apel din Galați, sect. I, cu No. 23 din 1909, dată în proces cu soțul său, preotul G. V. Niculescu.

S'au ascultat: d-nii avocați P. Poni și P. Missir, din partea recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat D. Dobrescu, din partea intimatului, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Greșită aplicațiune a art. 317 proc. civilă și violarea art. 224, 245 și 247 codul civil.

«Instanța de fond, admitând că și în materia specială a divorțului se poate renunța la dreptul de apel înainte expirării termenului prevăzut de lege, face o greșită aplicațiune a art. 317 proc. civilă, căci acquiesarea ar constitui o convenție prin care părătul renunță la un drept ce-i dă legea, acela de a face apel în scop de a obține menținerea căsătoriei, deci un contract care ar avea de obiect căsătoria, și acest lucru fiind în afară de comerț, contractul este prin urmare nul. Printr'insul nu numai s'ar face transacțiuni asupra unei chestii de ordine publică, dar s'ar fraudă însăși legea, căci s'ar obține pe o cale piezișă divorțul prin consimțământul mutual, înlăturându-se toate multiplele formalități cerute pentru acest caz. Argumentul că prin expirarea termenului prevăzut de art. 245 codul civil, partea e presupusă că a acquiesat, nu poate fi serios, căci aceasta nu rezultă din nici o lucrare premergătoare a codului civil, și din contra multiplele formalități și termene puse în această materie, au tocmai de scop de a prelungi procedura despărțeniei, în scop de a protegi menținerea căsătoriei.

«Dacă legiuitorul a fixat, prin art. 245, un termen înlăuntrul căruia să se poată face apel, nu înseamnă că, după expirarea lui, cel osândit să se privească că ar fi renunțat la judecată, dar pentru a împiedica cursul instanței la nesfârșit, legiuitorul a lovit de o decădere pe acela care nu face apel în termenul fixat de lege, privindu-l ca suficient termen pentru împăcare».

Având în vedere deciziunea Curții de apel din Galați secțiunea I No. 23 din 1909, supusă recursului din care rezultă că intimatul, Preotul G. V. Niculescu, intentând acțiunea de divorț în contra soției sale, tribunalul de Tulcea, a admis cererea, declarând desfăcută căsătoria dintre numiții soți; că recurenta printr'o declarațiune scrisă dată președintelui tribunalului a renunțat la dreptul de apel în contra hotărârei de despărțenie, și pe temeiul acestei renunțări, Curtea de apel prin deciziunea supusă

recursului, a declarat neadmisibil apelul făcut de numita, posterior declarațiunii de renunțare ;

Considerând că astfel stând faptele, chestiunea dedusă în judecata secțiunilor-unite și care formează obiectul motivului de casare, este aceea de a se ști dacă în materie de despărțenie, părțile pot renunța în mod valabil la dreptul de apel;

Considerând că în codul civil, în capitolul privitor la formalitățile despărțenii pentru cauză determinată, neexistând nici o dispozițiune în această privință, trebuie să ne referim la dispozițiunile din procedura civilă, care prin art. 317 prevede că partea care a dat mulțumire pe o hotărâre, nu mai are dreptul de a o apela ;

Considerând că această dispozițiune fiind generală, ea are a fi aplicată și în materie de despărțenie pentru cauză determinată întrucât codul civil nu derogă dela acest principiu ;

Considerând, în afară de aceasta, că, dacă soțul în contră căruia s'a pronunțat despărțenia, poate să lase să-i expire termenul de apel, sau făcând apel, să-l lase a se perimă, renunțând astfel în mod tacit la acest drept, nu este nici un motiv pentru care s'ar putea tăgădui soțului dreptul de a renunța la apel printr'o declarațiune expresă ;

Considerând că nu se poate susține că tot ce este privitor la materia despărțenii este de ordine publică, de oarece apelul nu este privitor decât la dreptul privat al părții, putând să-l exercite sau să renunțe la el, după cum va găsi de cuviință, și pe lângă aceasta, legea admite despărțenia prin simpla voință a părților, după cum aceasta rezultă din dispozițiunile privitoare la despărțenia prin consimțământ mutual, ceea ce nu s'ar putea legiferă într'o materie pur de ordine publică ;

Considerând că întrucât recurenta a putut renunța în mod valabil la dreptul de apel, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Părțile pot să renunțe la apel în materie de divorț ? Chestiunea este controversată. Unii susțin, în adevăr, că materia divorțului, ca și cea a căsătoriei, fiind privitoare la starea civilă, și ca atare, de ordine publică, nu poate face obiectul unei transacții (Vezi în acest sens, Trib. și C. Iași, *Dreptul* din 1886, No. 7 și din 1903, No. 63, cu observ. critică a d-lui profesor D. Alexandresco ; Demolombe, IV, 488 ; Willequet, *Du divorce*, p. 174, No. 8 ; Duranton, II, 608 ; Chardon, *Puissance maritale*, 346, p. 180 (ed. belg.) ; Laurent, *Supplément*, I, 694, p. 465, 466, etc.).

Credem însă că această teorie este greșită, căci dacă părțile pot renunța la apel tacitamente, lăsând să treacă termenul de apel, nu vedem pentru ce ele n'ar putea renunța în mod expres la acelaș drept. În regulă generală, se poate renunța la dreptul de apel (art. 317 pr. civ.), și procedura divorțului nu deroagă dela acest prin-

cipiu. Vezi în acest din urmă sens, pe care Curtea noastră de casație îl consacră în mod solemn prin decizia de mai sus, pronunțată în secții-unite, Cas. rom. s. II, Bult. 1879, p. 611 ; C. Aix, considerente reproduse în observ. d-lui D. Alexandresco, publicată în *Dreptul* din 1903, No. 63, p. 521 ; Laurent, III, 248 ; Aubery et Rau, V, 493, p. 192, text și nota 15 (ed. a 4-a) ; Fremont, *Divorce*, 331 și 649 ; Carpentier, *Idem*, 186, *in fine*, p. 196 ; Nacu, I, p. 448, etc. Vezi și D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, II, p. 107 (ed. a 2-a).

Credem că, în urma acestei decizii a Inaltei Curți, soluția de mai sus se impune și nu va mai fi discutată de instanțele inferioare.

S. R.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 3 Noembrie 1909

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

C. Hamangiu cu O. A. Teodoreanu

DENUNȚARE CALOMNIOASĂ. — ACT FĂCUT DE UN FUNCȚIONAR PUBLIC DIN ORDINUL JUDECĂTORESC. — CARACTERUL PUBLIC ȘI CARACTERUL PRIVAT AL ACTULUI. — APRECIEREA JUDECĂTORULUI.

MINISTERUL PUBLIC. — ORGANELE SALE. — COMUNICĂRI FĂCUTE MINISTERULUI DE JUSTIȚIE. — CĂI LĂTURALNICE. — SCRISORI. — CARACTERUL PRIVAT AL ACTULUI. — DREPTUL COMUN. — HOTĂRÎRI PREPARATORII. — MATERIE PENALĂ. — RECURS.

1^o Intre caracterul public și caracterul privat al actului unui funcționar public fiind o strânsă legătură, rezultă că atunci când actul ce se impută unui funcționar public e o infracțiune la legea penală, și când pentru judecarea și reprimarea lui, legea a organizat jurisdicțiuni deosebite, după cum actul este public sau privat, judecătorul chemat a judecă este dator a examina dacă a fost făcut în exercițiul funcțiunii cu care funcționarul se află investit sau în afară de această funcțiune.

2^o Comunicările făcute ministrului de justiție, care este capul ministerului public, de organele sale prin filiera legală, sunt acte cu caracter public, și infracțiunile ce s'ar comite prin aceste acte atrag după dânssele pedepsele ce legea prescrie în contra funcționarilor publici ce sunt în exercițiul funcțiunii lor.

Când însă aceste comunicări nu se fac în mod oficial, ci pe căi lăaturalnice, prin scrisori cu caracter privat, ele nu pot fi considerate ca făcute de însuș ministerul public, ci de o simplă persoană privată și, prin urmare, tribunalul competent a judecă acest act nu poate fi altul decât acela de drept comun.

30 In materie penală, nu se poate face recurs în contra deciziunilor și sentințelor preparatorii și de instrucțiune, decât după ce se va pronunța definitiv deciziunea sau sentința prin care instanța judecătorească s'a devesit de afacerea supusă judecăței sale. Lă acest principiu, există o singură excepție consacrată de art. 416 proc. penală, relativ la competență.

No. 3280. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de C. Hamangiu și O. A. Teodoreanu contra deciziei Curței de apel din București, secția II, cu No. 217 din 1909.

S'au ascultat: d-nii avocați I. D. Filitti și C. C. Arion, în desvoltarea motivelor de casare, și recurentul Teodoreanu, de asemenea în desvoltarea recursului său; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni, pentru admiterea recursului lui C. Hamangiu.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate de C. Hamangiu:

I. «Curtea, respingându-mi apelul pe motiv că rapoartele făcute de mine nu s'au înregistrat și nu s'au semnat de mine ca procuror de Curte, comite o eroare manifestă de fapt, de oarece din raportul d-lui prim-președinte și al d-lui procuror general, menționat mai sus, și chiar din adresa d-lui Ministru de justiție No. 2641 din 1909, menționată în decizia atacată cu recurs, se constată că aceste rapoarte le-am făcut și le-am semnat în calitate de procuror, și dacă am adăogat și calitatea mea de profesor suplinitor la facultatea de drept, din aceasta nu rezultă că n'am lucrat în calitate de procuror. De asemenea, din faptul că rapoartele n'au fost înregistrate, nu rezultă că le-am făcut în calitate de particular, de oarece astfel este uzul, ca rapoartele confidențiale să nu se înregistreze, căci dacă s'ar înregistra, n'ar mai fi confidențiale, și în definitiv, caracterul unui act se determină după natura și obiectul lui, iar nu după împrejurarea că poartă sau nu un număr de înregistrare.

II. «Curtea, respingându-mi apelul pe motiv că în momentul când am făcut rapoartele nu reprezintam pe procurorul general și nu aveam nici o delegațiune din partea sa în această privință, violează dispozițiunile art. 36 și urm. din legea organizării judecătorești, de oarece procurorii de Curte își exercită atribuțiunile lor în puterea legii, iar nu ca reprezentanți și delegați ai procurorului general, căci deși procurorul general poate să oprească o lucrare care ar fi în contra părerilor sale, dar de aci nu rezultă că procurorul de Curte nu are alte drepturi și atribuțiuni decât acelea cari i s'ar conferi de procurorul general, ceea ce rezultă și din faptul că un procuror de Curte, pentru afaceri de serviciu, se poate plângeră Ministrului de justiție, chiar și în contra procurorului general, fără ca să se poată susține că un asemenea act n'ar intra în limitele competenței sale și ar fi un act emanat dela un simplu particular.

III. «Curtea, respingându-mi apelul pe motiv că, după art. 116 din legea organizării judecătorești, nu aveam dreptul de privighere și disciplină asupra colegului meu, și, în consecință, nici să fac rapoartele în chestiune, denaturează faptele, de oarece prin rapoartele mele n'am exercitat nici un act de privighere sau disciplină, ci m'am plâns numai d-lui ministru de justiție contra d-lui T. Stoienescu, pentru faptul că-mi paralizază lucrările mele, m'am plâns adică pentru afaceri de serviciu, astfel că rapoartele făcute de mine sunt relative la funcțiunea mea, iar nu la interesele mele particu-

lare, și din împrejurarea că un asemenea fapt se putea comite și de un particular, nu rezultă că și eu l'am comis în calitate de particular.

IV. «Curtea, respingându-mi apelul pe motiv că asemenea rapoarte nu intră în atribuțiunile mele și în limitele competenței mele, violează dispozițiunile art. 495 pr. penală, de oarece legea nu cere ca faptul incriminat și imputat unui funcționar judecătorec să fi fost comis în limitele competenței și atribuțiunilor sale, fiindcă nimeni nu are nici dreptul, nici competența ca să comită vre-un delict în exercițiul funcțiunii sale, dar este suficient ca faptul să fi fost comis în exercițiul funcțiunii sale, chiar dacă în momentul când l-a comis a trecut peste limitele atribuțiunilor sale, căci de îndată ce abuzează de autoritatea sa și comite vre-un delict, funcțiunea sa încetează și, cu toate acestea, faptul rămâne comis tot în exercițiul funcțiunii sale. În consecință, pentru ca un fapt să poată fi considerat ca fiind comis de un funcționar în exercițiul funcțiunii sale, este suficient ca să fie în legătură directă cu funcțiunea sa, și să nu fie cu totul străin de această funcțiune, cu alte cuvinte, este suficient ca funcțiunea și autoritatea de care dispune să fi servit ca mijloc sau instrument pentru comiterea delictului, căci în sistemul contrar ar urmă ca ordecâteori un judecător și-ar însuși o afacere care nu este de competența sa și ar respinge pe nedrept declinatoriul de competență care s'ar propune de părți, toate actele și toate abuzurile pe cari le-ar comite în urmă ar trebui să fie considerate ca făcute de un simplu particular. De asemenea, toate insultele și toate violențele de fapt cari s'ar comite contra unui asemenea magistrat, ar trebui să fie considerate ca fiind contra unui simplu particular, pe când doctrina și jurisprudența este cu totul contrară.

V. «Curtea, respingându-mi apelul pe motiv că Teodoreanu s'a plâns în contra mea nu numai pentru calomnie comisă de mine prin rapoartele adresate d-lui ministru, dar și pentru calomnia pretinsă a fi comisă de mine prin graiu în camera de deliberare a Curței din Iași, astfel că, în tot cazul, pentru acest din urmă fapt aș fi justițiabil de tribunalele ordinare, violează dispozițiunile art. 178, 180, 221 și 222 pr. penală, de oarece, în primul loc, nu eram citat pentru calomnie prin cuvinte rostite în public, și nici tribunalul nu eră legalmente sesizat decât pentru calomnia ce se pretinde că am comis-o prin rapoartele adresate d-lui ministru, astfel că nu putea reține și nu se putea pronunța decât asupra calomniei făcută în scris, iar în al doilea loc, chiar dacă ar fi putut să se pronunțe și asupra calomniei prin cuvinte, de care n'a fost sesizat decât prin concluziile orale luate în instanță, totuși faptele fiind conexe, trebuia să-și decline competența, de oarece în caz când un magistrat este dat în judecată pentru două fapte, din care unul este justițiabil de un tribunal inferior, iar altul de un tribunal superior, jurisdicțiunea cea mai înaltă atrage la sine pe cealaltă și judecă amândouă faptele, fiindcă ea, instanța superioară, oferă mai multe garanții decât o instanță inferioară».

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs;

Având în vedere că prin această deciziune Curtea constată în fapt că, pe când figură ca procuror de secțiune și ca profesor suplinitor la facultatea de drept din Iași, recurentul printr'o denunțare scrisă a adus la cunoștința ministrului justiției un fapt bine precizat pe care-l atribuia colegului său Stoienescu, procuror de secțiune, din care ar fi rezultat că colegul său, într'un proces de bancrută, a dat dovezi de vădită părtinire, în favoarea inculpatului, cu scop de a servi pe avocatul apărării, care eră prietenul lui Stoienescu;

Că această denunțare, devenind publică în urma unei

anchete ordonată de Ministerul justiției și a unui comunicat publicat prin *Monitorul oficial*, avocatul Teodoreanu din Iași s'a simțit calomniat și a chemat în judecată, pe cale de citațiune directă, pe denunțatorul C. Hamangiu, înaintea tribunalului de Iași, spre a face proba faptului imputat; că, în instanță, Hamangiu a declinat competența tribunalului, susținând că, prin comunicarea făcută ministrului justiției, dânsul a exercitat un act al funcțiunei sale de reprezentant al Ministerului public și ca atare, conform art. 493 procedura penală, este justițiabil numai de Inalta Curte de casație și justiție; că tribunalul analizând împrejurările în care recurentul a făcut denunțarea în chestiune, a respins declinatorul de competență, declarând că recurentul lucrase ca un simplu particular iar nu ca procuror, când a informat pe șeful său suprem de cele ce făcea obiectul comunicării sale; că, Curtea din București sezisată de judecarea apelului interjectat de Hamangiu în contra acestei hotărâri, în urma strămutărei ordonată de această Inaltă Curte, a respins apelul ca nefondat;

Având în vedere că Curtea își fondează hotărârea sa pe împrejurarea că denunțarea făcută de Hamangiu, către ministrul justiției, nu este semnată în numele procurorului general; că nu poartă un număr de înregistrare emanat din registrul de eșire al parchetului general de Iași; că Hamangiu nici nu putea raporta, în mod oficial, de oarece, în calitate de procuror de secțiune, nu avea nici un drept de control sau de supraveghere asupra colegilor săi procurori de secțiune ca și dânsul; că, la data când Hamangiu a înștiințat pe ministrul justiției de faptul de părtinire al procurorului de secțiune Stoenescu, procurorul general, șeful parchetului Curții din Iași, eră în serviciu și nu putea fi înlocuit de recurent; că, prin urmare, adaugă Curtea, Hamangiu nu poate fi responsabil, în calitate de procuror de secțiune, de faptul încriminat, ci ca simplă persoană cu caracter privat, și deci infracțiunea sa cade în competența tribunalelor ordinare și nicidecum în aceia a Inaltei Curți de casație, care nu judecă decât crimele și delicturile comise de procurorii de secțiuni ai Curții de apel, în exercițiul funcțiunei lor;

Considerând că Curtea neavând la dispozițiunea sa însuși originalul denunțării scrise, ci numai niște extrase și oare-cari indicațiuni relative la calitățile de cari denunțatorul s'a prevalat față cu ministrul, șeful său eră în dreptul său de a stabili caracterul juridic al persoanei denunțătoare, prin prezumțiuni și circumstanțele cauzei, fără a depăși prin aceasta limitele sferei de apreciere, ce legea îi recunoaște ca atribut al său suveran;

Considerând că este adevărat că, între caracterul public și caracterul privat al actului unui funcționar public, există o strânsă legătură întrucât actul este săvârșit de aceeași persoană; că prin urmare atunci când acest act se impută unei persoane ce este funcționar public, ca o

infracțiune la legea penală, și când legea a organizat jurisdicțiuni deosebite pentru judecarea și reprimarea lui, după cum actul este public sau privat, judecătorul chemat a judeca este dator a examina dacă este comis în exercițiul funcțiunei, cu care funcționarul este investit, sau în afară de această funcțiune;

Considerând că potrivit legii, ministrul justiției este capul Ministerului public; că procurorii generali, primii procurori, procurorii, sunt organele Ministerului public și lucrează sub ordinele ministrului justiției, că procurorii de secțiune de pe lângă Curte lucrează sub controlul și ordinele procurorului general respectiv, procurorii și substituții sub acelea ale primilor procurori și procurori șefi de parchet, prin intermediul cărora pot comunica ministrului justiției tot ce li s'ar părea că atinge ordinea publică sau ar vătăma mersul moral al justiției; că toate aceste comunicări făcute, prin filiera legală, poartă pecetia unor acte oficiale cu caracter public și infracțiunile ce s'ar comite prin aceste acte atrag după dânsese pedepsele ce legea prescrie în contra funcționarilor publici, ce sunt în exercițiul funcțiunei lor;

Considerând însă că atunci când aceste comunicări nu se fac în mod oficial, ci pe căi lăturalnice, prin scrisori cu caracter privat, cum a procedat recurentul, nu se poate susține că comunicarea s-a făcut de însuși Ministerul public ci de o simplă persoană privată, că prin urmare tribunalul competente a judeca acest act nu poate fi altul decât cel de drept comun;

Considerând că, în speță, recurentul informând pe ministrul justiției de faptul încriminat în mod cu totul particular nu a putut angaja față cu intimatul decât răspunderea persoanei sale private; că infracțiunea imputată nefiind comisă în exercițiul funcțiunei, recurentul nu poate pretinde a fi tradus înaintea unei instanțe care este instituită pentru a judeca numai infracțiunile săvârșite în exercițiul funcțiunei de o anume categorie de funcționari, pe care legea a voit să-i sustragă jurisdicțiunei de drept comun; că dar departe de a fi violat textele de lege invocate de recurent, Curtea a făcut o justă și sănătoasă aplicațiune a lor și deci recursul este neîntemeiat.

Asupra motivului de casare invocat de O. A. Teodoreanu:

«Apelul lui C. Hamangiu, făcut contra jurnalului tribunalului Iași din 1908, în puterea art. 524 procedura penală, nu este admisibil față cu dispozițiunile art. 323 și 335 procedura civilă».

Având în vedere dispozițiunile art. 416 din procedura penală;

Considerând că este constant, în drept, că în materie penală, nu se poate face recurs în contra deciziunilor și sentințelor preparatorii și de instrucțiune, decât după ce se va pronunța definitiv deciziunea sau sentința prin care instanța judecătorească s-a desvestit de afacerea su-

pusă judecăței sale; că singura excepțiune consacrată de art. 416 procedura penală, la acest principiu, este relativ la competență; că în ultimul aliniat al acestui articol, legea recunoaște formal părților litigante dreptul de a face recurs înainte de a se pronunța definitiv deciziunea sau sentința asupra fondului;

Considerând că, în specie, recurentul cerând tribunalului Iași ca să-și decline competența de a judeca acțiunea în calomnie ce i se intentase și tribunalul respingând această excepțiune, calea apelului și a recursului rămânea deschisă celui nemulțumit, fără ca să fie nevoit a aștepta până la rezolvarea definitivă a procesului; că Curtea statuând astfel nu a violat art. 416 procedura civilă, ci din contră a făcut o justă aplicațiune a lui; că așa fiind și acest recurs este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 19 Maiu 1909

Președînța d-lui N. Budișteanu, președinte

K. I. Teodoracopolu cu Elena Balaș

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — TRIBUNAL COMPETENT A FACE URMĂRIREA. — COMISIUNE ROGATORIE. — DACĂ POATE AVEA LOC. — ART. 495 PR. CIVILĂ.

Potrivit art. 495 din procedura civilă, vânzarea silită a bunurilor nemișcătoare având a se urmări la tribunalul unde se află așezat imobilul sau la tribunalul ales de părți, urmează că atunci când nu se face dovada că părțile și-au ales alt tribunal decât acela unde sunt așezate imobilele, singurul tribunal competent a face urmărirea este acela unde sunt situate imobilele.

Astfel, în materie de urmărire imobiliară, părțile nealegându-și alt tribunal și rămânând competent de a face urmărirea numai tribunalul situațiunii imobilelor, comisiune rogatorie nu există și nu poate avea loc.

No. 134.— K. I. Teodoracopol a făcut apel în contra încheerii No. 1157 din 1909 a tribunalului Prahova, secțiunea I, în proces cu Elena Balaș.

S'au ascultat: d-l avocat C. Xeni, în desvoltarea motivelor de apel; d-l avocat Balaș, în combateri.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut în termen de către K. I. Teodoracopolu, în contra încheerii, cu No. 1157 din 6 Februarie 1909 a tribunalului Prahova secțiua I;

Având în vedere că prin încheerea apelată, tribunalul a admis incidentul ridicat de debitoarea Elena Balaș, fostă

Radovici, și prin consecință a anulat toate actele de urmărire și implicit comandamentul transcris la No. 121 din 1907 făcut pentru vânzarea averei imobile a numitei debitoare, care avere se compune din: a) una pereche case situate în Ploești, str. București No. 14, împreună cu toate dependențele și îmbunătățirile aflate; b) una pereche prăvălii cu trei etaje situate tot în Ploești piața legumelor și c) un loc viran situat în Ploești str. Primăverei;

Având în vedere că din desbateri și acte rezultă următoarele: K. I. Teodoracopolu în baza unei cambii protestată în regulă, a chemat în judecată pe Elena Radovici, astăzi Elena Balaș, și tribunalul Romanați prin sentința cu No. 22 din 1907 a admis acțiunea și a condamnat pe numita la suma reclamată; că, în contra acestei sentințe Elena Radovici făcând apel, Curtea de apel secțiua II din Craiova, prin deciziunea comercială cu No. 12 din 1907 i-a anulat apelul; că această deciziune fiind definitivă, Teodoracopolu a cerut investirea ei cu formula executorie, și s'a trimis spre executare tribunalului Romanați, unde Teodoracopolu a și făcut o cerere de executare. Cum însă averea debitoarei eră situată în orașul Ploești, Teodoracopolu a cerut tribunalului Romanați ca titlul executor să'l înainteze tribunalului Prahova pentru a putea urmări averea debitoarei, unde a și fost trimis și unde Teodoracopolu a făcut din nou cerere de executare;

Că pe baza aceluia titlu executor, tribunalul Prahova a ordonat urmărirea averei imobiliare a apelantei și s-au și făcut formele de vânzare, afpte, publicațiuni, comandamente, etc.; că la ziua vânzării debitoarea a ridicat incidentul tinzând la nulitatea actelor de urmărire, pe motiv că creditorul Teodoracopolu în executarea deciziunii Curței de apel din Craiova secțiua II cu No. 12 din 1907 și a sentinței tribunalului Romanați cu No. 22 din 1907, a cerut executarea la tribunalul Romanați, în loc de a cere la Curtea de apel din Craiova, care pronunțase ultima hotărâre; că tribunalul Prahova admitând incidentul, a anulat toate actele de urmărire, prin încheerea apelată astăzi;

Având în vedere că înaintea tribunalului cu ocaziunea urmării, debitoarea a cerut anularea actelor de urmărire pe motiv că cererea de executare s'a făcut la tribunalul Romanați, iar nu la Curtea de apel din Craiova care a dat deciziunea definitivă; că întrucât nu există o încheere care să autorizeze executarea, nici la tribunal nici la Curte, executarea ordonată de tribunalul Prahova, este neregulată făcută, căci deși există o adresă a președintelui tribunalului Romanați, către primul-președinte al tribunalului Prahova, totuși această adresă nu poate echivala cu o încheere care să ordoneze executarea și în care să se arate că această executare se va face prin comisiune rogatorie la tribunalul Prahova;

Având în vedere că, din actele și lucrările din dosar,

se constată că Teodoracopolu a cerut la Curtea de apel din Craiova investirea cu formula executorie a deciziei cu No. 12 din 1907 a acelei Curți;

Că, Curtea investind cu formula executorie sus zisa deciziune, a trimis-o tribunalului Romanați spre executare, prin adresa cu No. 14981 din 3 Noembrie 1907;

Având în vedere că Teodoracopolu, în ziua de 6 Noembrie 1907, a adresat tribunalului Romanați o cerere de executare pe timbru de 10 lei, care s'a înregistrat la No. 42520, și prin care cerea ca deciziunea investită cu formula executorie, împreună cu sentința tribunalului Romanați, să fie înaintate tribunalului Prahova, de oarece averea imobiliară a debitoarei sale se află în circumscripția acelu tribunal;

Având în vedere că tribunalul Romanați, prin adresa cu No. 60513 din 6 Noembrie 1907, înaintează tribunalului Prahova susmenționata cerere de executare, împreună cu deciziunea investită cu formula executorie și sentința acelu tribunal, cerând ca executarea lor să se facă prin portăreii tribunalului Prahova, întrucât averea debitoarei este în orașul Ploești, unde domiciliază și dânsa, mai făcând cunoscut tribunalului Prahova că executarea acelor hotărâri a fost ordonată de Curtea de apel din Craiova, secția II, prin adresa cu No. 14981 din 3 Noembrie 1907:

Având în vedere că Teodoracopolu a făcut și înaintea tribunalului Prahova o cerere de executare în ziua de 10 Noembrie 1907, care s'a înregistrat la No. 46811, și întemeindu-se și pe cererea de executare făcută de tribunalul Romanați, cere executarea susziselor hotărâri, prin facere de comandamente asupra imobilelor debitoarei sale;

Considerând, dar, că nu importă dacă cererea de executare a fost adresată tribunalului sau Curței, este de ajuns ca ea să se fi făcut pe timbru legal, iar executarea deciziei să fie ordonată de Curte, cum este în speță, întrucât rezultă că executarea a fost ordonată de Curtea de apel din Craiova;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 495 din procedura civilă, vânzarea silită a bunurilor nemiscătoare, se va urmări la tribunalul unde se află așezat imobilul sau la alt tribunal ales de părți;

Având în vedere că cu nimic nu s'a făcut dovada că părțile ar fi ales un alt tribunal, decât acela unde sunt așezate imobilele debitoarei, ce se urmăresc astăzi;

Considerând că dar tribunalul competent a face urmărirea imobilelor apelantei, nu este altul decât tribunalul Prahova, întrucât imobilele sunt situate în orașul Ploești;

Având în vedere că nici un text de lege, nu prevede că atunci când o Curte sau un tribunal ordonă executarea unei hotărâri, trebuie să închee vre-un jurnal;

Că, de asemenea, în materie de urmărire de avere imo-

biliară, nu există comisiune rogatorie, întrucât art. 495 din procedura civilă prevede formal, că vânzarea silită a bunurilor nemiscătoare, nu se poate face decât de tribunalul unde este așezat imobilul, sau de un alt tribunal ales de părți, ceea ce nu este în speță;

Considerând dar că din cele ce preced rezultă că, incidentul ridicat de intimata Elena Balaș înaintea primei instanțe, este neîntemeiat, astfel că apelul de față devine fondat și ca atare urmează a se admite, a se reformă încheerea apelată și a se ordona continuarea urmăririi

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați: N. Budișteanu, C. Sărățeanu, G. Flaișlen,
N. Procopescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN CAEN

— 6 Iulie 1908 —

TESTAMENT OLOGRAF.— SCRIERE CU CREIONUL.— SCRIERE CU CERNEALĂ.— DATĂ.— FALȘITATE.— DOVADĂ.— ELEMENTE EXTRINSECE.

1^o Singurul fapt că un testament olograf poartă o scriere cu creionul făcută în prealabil și acoperită în urmă cu o scriere cu cerneală, nu poate fi o cauză de nulitate. când nu se stabilește că scrierea cu creionul nu emană dela testator, nici că ea e datorată unei voințe străine.

2^o Falșitatea datei unui testament olograf nu poate să rezulte din faptul că scrisoarea care însoțea trimiterea acestui testament poartă o dată anterioară aceleia pe care testatorul a pus-o pe testament, această scrisoare fiind un document extrinsec, care nu poate prin el singur să dovedească falșitatea datei testamentului.

(*Pand. périod.*, II, 166, 1909).

GRIGORE V. MANIU. — **Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț Român**, Volumul III, coprinzând legile privitoare la persoana comerciantului și noțiuni relative la fondul comercial. — Tipogr. Gutenberg, Ioseph Göbl, București, 1909.
Prețul 12 Lei.

A apărut: **Tratat de Drept Comercial**
Vol. II, partea II

Asociațiunile în participație,
Societățile civile și comerciale

de C. N. TONEANU, avocat din Galați.

Se găsește de vânzare la librăriile: { Negoescu & Manițu din Galați,
Socec și Alcalay din București.

— Prețul 4 lei. —

La librăria Negoescu & Manițu se găsește vol. I pe prețul de 8 lei,
Falimentele, partea I și II, ambele pe preț de 6 lei.